

-
- **Izveštajna Skupština Udruge općina u RH**
 - **Mladi u ruralnim područjima - otići ili doći**
 - **Općine sa stavom - razmišljanje izvan okvira**
 - **Andreas Kiefer: Za uspješne demokratske procese trebamo sudjelovanje građana, konzultacije, raspravu i predanost**
 - **Pravo na pristup informacijama - Transparentnost u ugovorima o zakupu poslovnog prostora**

Poštovani čitatelji,
prvo tromjesečje 2017. godine polako je ali sigurno uvelo Hrvatsku u (još jedno) predizborno razdoblje. Lokalni izbori su, u smislu Zakona o lokalnim izborima, izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbori općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika i izbori zamjenika općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno hrvatskog naroda.

Ti se izbori održavaju treće nedjelje u svibnju, a predizborna kampanja u općinama i gradovima u punom je zamahu. Stoga predsjednik Udruge općina **Đuro Bukvić** želi i ovim putem uspjeti svima koji se kandidiraju.

Naš kvartalni newsletter Glosu i dalje radimo s velikim entuzijazmom i koristimo ovu platformu kako bismo pokazali čime se sve udruga bavi odnosno na koje načine nastoji zadovoljiti interese svojih članica i u članstvo privući preostale općine. Naime, ne vidimo razloga da svih 428 hrvatskih općina ne bude udruženo u obrani vlastitih interesa, baš kao gradovi i županije u svojim udrugama. Iz tog razloga čelništvo udruge revno obilazi županijska središta i u izravnim susretima s općinskim načelnicima nastoji opipati bilo lokalnih zajednica i animirati ih za kolektivno nastupanje.

Želimo da znate da Udruga općina u RH odgovara na pozive i dosad je već dala predstavnike u brojna povjerenstva i druga tijela koja osnivaju ministarstva u Vladi RH – sve kako bi se pri donošenju zakona, ostalih akata i strateških dokumenata razmotrilo i uvažilo što više mišljenja, ocjena i savjeta s lokalne, životne razine.

Sve vas načelnice i načelnike, pročelnike i pročelnice,

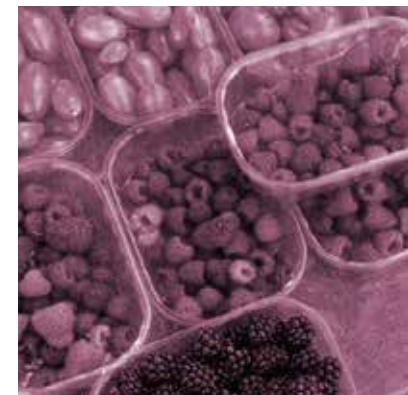
komunalne i druge redare, pozivamo da svoja iskustva, saznanja i dvojbe, ali i zanimljivosti iz Lijepe naše kao i fotografije, podijelite s nama u uredništvu Glose.

O ostalim aktivnostima udruge redovno izvještavamo na našoj mrežnoj stranici, FB stranici, putem twittera i u medijima poput portala Večernjeg lista <http://lokalni.vecernji.hr/> i portala <http://hrvatska-danas.com/>

U međuvremenu podsjetit ćemo na djelić Ugovora iz Maastrichta (Ugovor o Europskoj uniji potpisan 1992.) koji se izravno dotiče zahtjeva o funkcionalnoj i fiskalnoj decentralizaciji za koju se Udruga općina svesrdno zalaže: „Odgovornost za javnu akciju mora biti na najmanjoj/ najnižoj jedinici kadrož da sama riješi problem.

I obrnuto – prema razmjernom načelu zastupanja – na višu razinu prenosi se samo ono što nije moguće riješiti na nižoj.“

Ugodno čitanje!

Izveštajna Skupština Udruge općina u RH 24. ožujka u Zagrebu

U provedbi reforma nužna je sinergija lokalne samouprave i Vlade RH

Hrvatska lokalna samouprava traži reforme i općine žele biti partnerima Vladi RH kako bi se u sinergiji svih društvenih snaga izgradila bolja Hrvatska, rekao je predsjednik Udruge općina u RH **Đuro Bukvić** na Izveštajnoj skupštini u petak 24. ožujka 2017. u Zagrebu. Ponovo je upozorio na već opetovane činjenice o lošem stanju lokalne samouprave: 428 općina koristi samo 2,8 % državnog proračuna, a istodobno u njega uplaćuje 15 do 20 milijarda kuna, poljoprivredna proizvodnja srednjih i malih proizvođača odavno hoda po rubu ekonomske isplativosti, selo trpi najjaču depopulaciju i demografsku krizu posljednjih desetljeća...

Izaslanik predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića, državni tajnik u Ministarstvu državne imovine **Krunoslav Katičić**

podsjetio je na impresivnu brojku 40 tisuća zatečenih neriješenih imovinskih predmeta i objasnio kako je cilj ove Vlade i resornog ministarstva da se sustav promijeni i postavi racionalnije. Stoga je u ministarstvu formiran zasebni odjel koji je u neprekidnom kontaktu s općinama i gradovima.

Zaštita okoliša, gospodarenje otpadom i vodno gospodarstvo sektori su u kojima Ministarstvo zaštite okoliša i energetike može tijesno surađivati s Udrugom općina u RH zbog čega ministar **Slaven Dobrović** drži da je ovakav oblik organiziranja lokalne samouprave poželjan i adekvatan. Državni tajnik istog ministarstva **Željko Bigović** naglasio je važnost netom usvojenog plana gospodarenja otpadom do 2022. godine koji je donio znat-

na sredstva EU-a, ali traži i bitno drugačiji pristup gospodarenju otpadom na lokalnoj razini. Taj se plan mora provesti, a ministarstvo će tijesno surađivati s lokalnom samoupravom na kreiranju projekata i stvaranju i olakšavanju uvjeta za prijavu.

U ime ministrice regionalnog razvoja i fondova EU državna tajnica **Nikolina Klaić** objasnila je kolika su sredstva i za koje projekte odobrena te napomenula da su sredstva podijeljena korisnicima ranije no ikad dosad. Dodala je kako je ministarstvo pokrenulo izradu nekoliko zakona pri čemu je dragocjeno i bit će uvaženo mišljenje i prijedlozi lokalne samouprave, a sve u cilju postizanja što ravnomjernijeg razvoja cijele Hrvatske.

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ima niz

vanju na nižim razinama, što znači da treba definirati kriterije u raspodjeli poslova jer to je bit reforme. Partnerstvo s Vladom puno je veće danas nego što je bilo jučer, novi obrasci ponašanja dobivaju zakonske okvire stoga on moli, traži i želi da općine i gradovi budu ravnopravni partneri.

Na skupštini su održane i tri prezentacije:

Ivan Soldo, predsjednik Humanitarne udruge fra Mladena Hrkaća govorio je o izgradnji doma za smještaj osoba koje dolaze na liječenje u Zagreb i njihovih obitelji; dr. sc. Zdenko Babić s Pravnog fakulteta i članica Središnjeg koordinacijskog odbora akcije „Gradovi i općine-prijatelji djece“ Dubravka Rog objasnili su Akciju „Gradovi i općine prijatelji djece“ odnosno projekt „Jačanje kapaciteta lokalnih zajednica u ostvarivanju prava djeteta“ koje provodi Društvo Naša djeca, a zamjenica ravnatelja Porezne uprave Marijana Vuraić Kudeljan dala je detalje novog i svima zanimljivog Zakona o lokalnim porezima, s posebnim naglaskom na porez na nekretnine.

Skupština je usvojila izvješće o radu Udruge za 2016., financijsko izvješće za 2016., izmjene i dopune Statuta UORH-a, a plan rada za 2017. Usvojen je na skupštini održanoj u prosincu 2016.

poslova koji se isprepliću s nadležnostima lokalne samouprave, a Nacrt zakona o komunalom gospodarstvu upravo je u javnoj raspravi pa je suradnja općina viša nego poželjna, rekla je državna tajnica **Katica Prpić**. Općine su od velikog značaja za pitanje zapošljavanja, a iseljavanje problem koji tišti cijelu državu zbog čega se Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, kako je naglasio državni tajnik **Marko Pavić**, aktivno angažira na nekoliko projekata i potiče lokalnu samoupravu na prijavu i suradnju u svim važnim pitanjima.

Predstavnik Ministarstva zdravstva državni tajnik **Željko Plazonić** naglasio je da je pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti u izoliranim i depriviranim područjima važna preokupacija ovog resora koji je iz programa EU-a osigurao znatna sredstva

namijenjena županijama. Pomoćnik ministra hrvatskih branitelja **Dinko Tandara** podsjetio je kako je u proceduri novi zakon o hrvatskim braniteljima te da se aktualizira osam projekata čija je svrha, između ostalog, osnaživanje ustanova za psiho-socijalnu pomoć.

Pozdravljajući skupštinu predsjednik Udruge gradova u RH **Željko Turk** ocijenio je kako je nužno znati što je sve predstavlja problem države, a što treba prepustiti rješa-

Iz Vlade RH rekli su o...

... teritorijalnom preustroju

„Županije ostaju, sustav županija će ostati i opstati. Možemo govoriti o funkcionalnoj i fiskalnoj decentralizaciji. Što se tiče teritorijalnog preustroja, to uopće nije na dnevnom redu.“

(Andrej Plenković, predsjednik Vlade RH, 5.3.2017., Jutarnji list)

... smanjenju broja općina

„Bitno je da se sustav promijeni i prilagodi ravnomjernom razvoju svih dijelova Hrvatske. U ovom trenutku imamo znatan broj lokalnih samouprava koje zapravo egzistiraju samo na račun državne pomoći, bez mogućnosti ulaganja u svoju lokalnu sredinu.“

(Božo Petrov, predsjednik Hrvatskog sabora, 5.3.2017., Jutarnji list)

... imovinsko-pravnim odnosima između JLS-a i države

Uvidjevši veličinu i opseg problema u odnosima između jedinica lokalne samouprave i države prilikom vlastitog preustroja, Ministarstvo

državne imovine odlučilo je formirati zasebni odjel. Taj odjel pokušat će rješavati isključivo imovinsko-pravne odnose između jedinica lokalne uprave i samouprave i Republike Hrvatske. Opće je poznato da takvih zahtjeva ima mnogo te da su po svom opsegu više ili manje zahtjevni kako u pravnom tako i u tehničkom smislu. Vodeći se pri tom poslu između ostalog i stvarnim stanjem na terenu, odjel bi trebao postupati upravo po tim osnovnim uzancama pa smatramo da će rad na ovaj način u znatnoj mjeri ubrzati i usaglasiti postupanje Republike Hrvatske pri rješavanju problema. Nadamo se da će novoformirani odjel započeti s radom najkasnije 1. svibnja te da će se nagomilani predmeti početi istinski rješavati na zadovoljstvo sviju strana.

(Krunoslav Katičić, državni tajnik, Ministarstvo državne imovine, 24. 3. na Skupštini UORH-a)

... žurnosti izgradnje reciklažnih dvorišta

Za novi plan gospodarenja otpadom u RH potrebno je oko 5 milijarda kuna od čega je 3,5 milijarda predviđeno iz fondova Europske unije, dok bi milijardu kuna trebale uložiti

jedinice lokalne i regionalne samouprave. U Hrvatskoj se reciklira 17 posto otpada, a Europski parlament donio je nedavno amandman kojemu je cilj do 2030. godine podići postotak recikliranja na 70 posto. Po pitanju gospodarenja otpadom Krk je 13 godina ispred ostatka Hrvatske. U prosincu su reciklirali čak 60 posto otpada. Otpad se prvo razvrstava u kućanstvu, a nakon toga još jednom na odlagalištu. Tako bi prema novom planu gospodarenja otpadom do 2022. trebalo biti u cijeloj Hrvatskoj. Odvajanje, a onda i reciklaža Hrvatskoj bi trebali uštedjeti milijarde kuna. Kvalitetno gospodarenje otpadom kratkoročno donosi svježiji zrak, čišće podzemne vode i kvalitetniju hranu. Dugoročno, za pet do deset godina, financijsku korist osjetiti će i država i građani. Prva ovogodišnja točka u novom planu reciklažna su dvorišta. Preko 60 gradova i općina je prema saznanjima ministarstva spremno odazvati se na natječaj financiran iz europskog programa.

(Slaven Dobrović, Ministar zaštite okoliša i energetike, Dnevnik HRT, 19.3.2017.)

... Programu održivog razvoja lokalne zajednice

Program održivog razvoja lokalne zajednice koncipiran je kao odgovor na razvojne prioritete lokalne i područne razine i predstavlja podršku gospodarskoj i socijalnoj revitalizaciji slabije razvijenih područja te jačanju socijalne kohezije i održivog razvoja. Želim naglasiti da je Ministarstvo putem Poziva za iskaz interesa za sufinanciranje projekata do sada sufinanciralo ukupno 810 manjih infrastrukturnih projekata u iznosu od 226 milijuna kuna, čime je realizirano 25 posto iskazanih potreba jedinica lokalne i područne samouprave za izgradnjom ili obnovom komunalne i socijalne infrastrukture. Cilj nam je dosegnuti još veći postotak realizacije iskazanih potreba, što ćemo i učiniti, kako kroz ovaj tako i kroz druge programe koji su nam na raspolaganju.

(Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, 31.3. 2017., <https://razvoj.gov.hr/vijesti>)

... odgovornosti politike

„Vlast na lokalnoj i regionalnoj razini može najučinkovitije reagirati na potrebe stanovništva i biti proaktivna u služenju građanima. Ljestvica odgovornosti županija i lokalnih zajednica u ispunjavanju zadaća mora se podignuti te politika mora postati partner gospodarstvu.“

(Božo Petrov, predsjednik Hrvatskoga sabora, 3.3.2017., vijesti.hrt.hr)

... suradnji porezne uprave i lokalne samouprave

„U cilju što uspješnije realizacije poreza na nekretnine službe Ministarstva financija, a posebice Porezna uprava, intenzivno surađuju s Udrugom gradova i Udrugom općina i drugim institucijama kako bi implementacija poreza na nekretnine krenula od 1. siječnja 2018. bez stresova i nedoumica.“

(Zdravko Marić, ministar financija, 7.4.2017., novilist.hr)

Matija Cetinić Frankos - najbolji hrvatski mladi poljoprivrednik

Sibirskom borovnicom do titule najboljeg hrvatskog mladog poljoprivrednika

Poljoprivredna Zadruga Berry Organica iz Zaprešića bavi se ekološkim uzgojem bobičastog voća i broji devet članova s područja cijele Hrvatske s više od 20 tisuća posađenih sadnica. Nasadi zadruga njeguju se i uzgajaju po pravilima ekološke poljoprivrede, a 70 posto postavljenih nasada čini sibirski borovnica Haskap. Zadruga, nastojeći biti vodećim proizvođačem bobičastog voća uz sustavno poboljšanje kvalitete, uzgaja i komplementarno voće poput kupina, malina, aronije i ribizla.

Matija Cetinić Frankos (33), jedan od osnivača udruge Berry Organica, proglašen je u petak 24. ožujka 2017., u sklopu Poljoprivredne konferencije, najboljim hrvatskim mladim poljoprivrednikom. Cetinić Frankos drži kako je titula mladog hrvatskog poljoprivrednika priznanje čitavoj zadrugi. „Mi smo primjer da se stvari u poljoprivredi mogu pokrenuti ako vas vodi zajedništvo, hrabrost i borba. Hvala svima na ovom priznanju i čestitam izvršnim projektima koji su se natjecali na izboru ove godine“, izjavio je za medije i objasnio: „Osam od deset članova zadruga nema obiteljsku tradiciju bavljenja poljoprivredom. Jednostavno smo odlučili napraviti nešto drugačije pa smo osnovali zdrugu, posložili smo se unutar te zadruga uvažavajući i struku i stručnjake za pisanje EU fondova, za izradu poslovnih planova, za uzgoj, pa je svaki član svojom strukom i prijašnjim zanimanjem pridonio zajedničkom projektu Berry Organice.“

Na natječaj Jutarnjeg lista za najboljeg mladog poljoprivrednika Hrvatske prijavilo se 28 poljoprivrednika, deset ih je ušlo u završnicu, a pobjednik je od Erste banke kao glavnog pokrovitelja natječaja dobio 15 tisuća kuna. Kriteriji za odabir najboljeg hrvatskog mladog poljoprivrednika temelje se na uporabi novog znanja, metode ili oblika tehnologije, potom na prijenosu inovacija te na ekonomskoj i društvenoj održivosti inovacije. Zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir pomoći će finalistima natječaja odlazak u Bruxelles gdje će sudjelovati na 4. međunarodnom kongresu mladih poljoprivrednika u Europskom parlamentu u organizaciji Europske pučke stranke (EPP) u

listopadu ove godine.

Gosti Poljoprivredne konferencije koju su organizirali Europska unija i dnevnik Jutarnji list pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, bili su povjerenik EK za poljoprivredu Phil Hojan, ministar poljoprivrede Tomislav Tolušić i hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir. Cilj konferencije je

hrvatskim poljoprivrednicima i gospodarstvenicima ponuditi konkretne informacije o mogućnostima i načinima investiranja u projekte poljoprivrede uz potporu Europskog fonda za ulaganja u Hrvatskoj kao i sudjelovanja u provedbi razvojnih projekata koje financira Europska unija.

Istraživanje:

Mladi žele raditi i živjeti od poljoprivrede

„Mladi u ruralnim sredinama“ istraživanje je u okviru kojega je Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe ispitala kako mladi vide život u ruralnim sredinama na tom prostoru. Upitnik je ispunilo ukupno 177 mladih osoba iz različitih dijelova Jugoistočne Europe, od čega najviše iz Hrvatske (70,1 posto), zatim iz Bosne i Hercegovine (22 posto), dok ostatak ispitanika dolazi iz Srbije, Makedonije i Crne Gore. Sudionici istraživanja pripadaju dobnoj skupini od 15 do 35 godina, među kojima su najbrojniji oni od 30 do 35 godina. Istraživanjem je obuhvaćeno 64,2 posto muškaraca, a najveći udio ispitanika, gotovo polovina, fakultetski je obrazovan, dok srednju školu kao najviši stupanj obrazovanja navodi njih 25,4 posto. Većina ispitanika je zaposlena i živi s užom obitelji.

Istraživanjem je utvrđen izrazit interes mladih za ostvarenjem privatne i poslovne budućnosti u ruralnom području – 63,8 posto je na pitanje koje se odnosi na viziju budućnosti odgovorilo kako bi voljeli živjeti i/ili raditi u ruralnom području. Gotovo trećina ispitanika smatra kako će u budućnosti balansirati između života u urbanim i ruralnim područjima, dok se 17,5 posto mladih u budućnosti ne vidi u ruralnom području.

Kao najistaknutiji motiv življenja u ruralnoj sredini ispitanici su naveli „kvalitetniji i zdraviji život (63,3 posto), dok se na drugom mjestu nalazi „ljubav prema prirodi“ (48,6 posto).

Odgovor „ništa me ne motivira“ odabralo je 8,5 posto ispitanih. Među djelatnostima u ruralnim sredinama za koje su ispitanici zainteresirani posebno se ističu poljoprivreda, društvene djelatnosti i agroturizam.

Najvećom preprekom u vođenju uspješnog posla i života u ruralnoj sredini mladi smatraju administrativne i birokratske propise na državnoj razini nakon čega slijedi nedovoljno razvijena infrastruktura. Više od dvije trećine mladih u budućnosti bi bilo spremno ulagati u određenu djelatnost, a ističu raznolike razloge: isplativost i poslovno ostvarenje, osobni razvoj i razvoj obitelji i zajednice u ruralnoj sredini, razvoj poljoprivrede i ruralnog turizma, sprječavanje odumiranja ruralnih prostora, očuvanje kvalitetnog načina života i ljubav prema selu.

Rezultati istraživanja pokazuju kako su mladi ljudi u zemljama na jugoistoku kontinenta spremni živjeti i raditi u ruralnim sredinama.

Motivaciju pronalaze u mnogim blagodatima života na selu, osobito u kvalitetnijem i zdravijem životu te ljubavi prema prirodi. Odluče li se za rad u ruralnoj sredini odabrat će poljoprivredu i agroturizam kao multidisciplinarnu aktivnost malih agrobiznisa koja u Hrvatskoj uzima sve većeg maha. Postoji interes i za rad u društvenom sektoru, a spremni su i na ulaganja vlastitih sredstava.

Mladi također negoduju zbog poteškoća koje stoje na putu uspješnom životu i radu na selu kao što su administrativne i birokratske barijere, nedovoljno razvijena infrastruktura, prometna izoliranost.

(Zrinka Viduka)

Sa službene stranice Državnog izbornog povjerenstva

Zakoni i drugi propisi za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika, članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina odnosno iz reda hrvatskog naroda

- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine broj 33/01, 10/02, 155/02, 45/03, 43/04, 40/05, 44/05 - pročišćeni tekst i 109/07)
- Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine broj 56/90, 135/97, 8/98 – proć. tekst, 113/00, 124/00 – proć. tekst, 28/01, 41/01 – proć. tekst, 55/01 – ispr., 76/10 i 85/10 – proć. tekst i 5/14)
- Zakon o lokalnim izborima (Narodne novine broj 144/12 i 121/16)
- Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine broj 155/02, 47/10 – Odluka USRH – ukida se ć. 38. st. 3., 80/10 i 93/11 – Odluke USRH broj U-I-3597/2010, U-I-3786/2010 i U-I-3553/2010 od 29. srpnja 2011.)
- Zakon o pravu državljana drugih država ćlanica Europske unije u izborima za predstavnića tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine broj 92/10)
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine broj 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumaćenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, i 19/13-proć.tekst i ispravak Zakona 137/15 - proć. tekst)
- Zakon o Gradu Zagrebu (Narodne novine broj 62/01, 125/08, 36/09 i 119/14)
- Zakon o politićkim strankama (Narodne novine broj 76/93, 111/96, 164/98, 36/01, 28/06 i 1/07 – v. ć. 28.

Zakona o financiranju politićkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata – prestale vaćiti odredbe glave III. Zakona o politićkim strankama)

- Zakon o financiranju politićkih aktivnosti i izborne promidćbe (Narodne novine broj 24/11, 61/11, 27/13, 48/13-proć.tekst i 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske od 20. prosinca 2013. br. U-I-2986/13 i 96/16)
- Pravilnik o naćinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i ćlanarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidćbe i izvješća o troćkovima (rashodima) izborne promidćbe te financijskim izvješćajima za financiranje izborne promidćbe (Narodne novine broj 50/11, 93/11 i 55/13)
- Pravilnik o sadržaju i naćinu vođenja i obrascu evidencije o politićkim strankama zastupljenim u predstavnićkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ćlanovima predstavnićkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranima s liste grupe biraća (Narodne novine broj 90/13 i 96/13)
- Zakon o registru biraća (Narodne novine broj 144/12 i 105/15)
- Zakon o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine broj 107/07 i 118/12)

Glavni tajnik Kongresa Vijeća Europe Andreas Kiefer:

Za uspješne demokratske procese trebamo sudjelovanje građana, konzultacije, raspravu i predanost

Kongres Vijeća Europe odobrio je temu **Europski tjedan lokalne demokracije 2017. (ELDW)** koji se održava u listopadu i njezin je naziv „Sudjelovanje građana, savjetovanje i predanost: za napredak lokalne demokracije”. Što mislite da bi se moglo postići s takvim prioritetima u kompliciranom političkom okruženju u Europi u ovom trenutku?

Nepotrebno je naglašavati da današnju političku situaciju karakterizira niska razina povjerenja u političare i političke institucije, nedostatak odgovornosti i sve veća popularnost ekstremističkih pokreta. To izaziva zabrinutost i zbog toga postoje ozbiljni izazovi za sve političare. U tom kontekstu od presudne je važnosti aktivirati strategije za sudjelovanja građana, savjetovanje i predanost. Jačanje sudjelovanja građana na svim razinama upravljanja i promicanja lokalne demokracije kao zaštitni znak europskih vrijednosti mogu biti neki od odgovora na te izazove.

Građani svih uzrasta moraju biti informirani i treba ih se podsjećati na mogućnosti sudjelovanja u procesu donošenja lokalnih odluka te o tome što njihov izabrani vođa može ili ne učiniti u granicama političkog mandata. Edukacija građana o ulogama i odgovornostima izabranih dužnosnika i o tome što znače europske ideje o državljanstvu, politici i vladanju, predstavljaju vid kritičke analize političkog procesa i način da se izbjegnemo nerealna očekivanja od lokalnih političara.

Povodom obilježavanja desete godišnjice Europskog tjedna lokalne demokracije Ured Kongresa izabrao je kao glavnu temu za 2017. godinu „Sudjelovanje građana, savjetovanje i predanost: za napredak lokalne demokracije” kako bi se izabrani predstavnici i njihovi građani podsjetili na važnost razvoja i sudjelovanja u inkluzivnim participativnim procesima, sve kako bi se osigurala učinkovita i održiva demokracija. Za uspješne demokratske procese trebamo sudjelovanje, konzultacije,

raspravu i predanost. Kongres je također želio istaknuti promjenjivi kontekst sudjelovanja građana od lansiranja ELDW-a u 2007. godini, posebno s obzirom na korištenje novih tehnologija i novih oblika sudjelovanja. Postoji mnogo inovativnih načina da demokratski procesi olakšaju savjetovanje i sudjelovanje građana. Mi smo na početku nove ere u ovom području, a to pruža alate za uspješnu lokalnu demokraciju.

Što mislite zbog čega je važno intenzivirati aktivnosti oko sudjelovanja građana na lokalnoj i regionalnoj razini?

Premda postoji opće nepovjerenje u političare i političke institucije u Europi, studije pokazuju da je povjerenje građana na lokalnoj i regionalnoj razini veće u odnosu na nacionalnu. Na primjer Eurobarometar kojeg je naručio Odbor regija 2009. na temu „Uloga i utjecaj lokalnih i regionalnih vlasti u Europskoj uniji” otkrio je mišljenje građana da su gradovi i regije najpou-

zdanija razina vlasti. Čak je 50 posto ispitanika u anketi navelo da vjeruje svojim lokalnim i regionalnim vlastima, dok je samo 34 posto isto to reklo o nacionalnoj vlasti.

Dokaze za to možemo dobiti kad se usporedi odaziv birača na nacionalnim, regionalnim i lokalnim izborima u većini zemalja članica Vijeća Europe. Odaziv birača u pravilu odgovara ulozi i ovlastima povjerenima nižim razinama vlasti. Ako su one samo marginalne i građani će se osjećati manje utjecajnim a donošenju odluka, pa neće smatrati da je važno da se uključe.

Izabrani predstavnici najodgovorniji su na lokalnoj razini jer predstavljaju razinu vlasti najbližu građanima. Dakle to je razina gdje povjerenje u cijeli politički sustav može biti obnovljeno i gdje se participativna demokracija može pretvoriti u praksu na najučinkovitiji način.

Tijekom proteklih deset godina Europski tjedan lokalne demokracije privukao je tisuće ljudi na sudjelovanje u aktivnostima u općinama i gradovima, što pokazuje da su građani zainteresirani za razvoj demokracije u korijenu i žele bolje upoznati svoje izabrane predstavnike. Možete li opisati konkretne uspješne primjere interesa i sudjelovanja građana u Tjednu na lokalnoj i regionalnoj razini?

Postoji cijeli spektar događanja u organizaciji partnerskih općina aktivnih u proteklom izdanju Tjedna. Lokalne vlasti mogu organizirati široku paletu participativnih aktivnosti pod zajedničkom egidom ELDW-a, uzimajući pritom u obzir vlastite prioritete i specifičnosti lokalne samouprave.

Događaji ne moraju biti veliki ili naročito inovativni, već da pridobiju ljude svih uzrasta na sudjelovanje u lokalnim poslovima. To mogu biti, primjerice, javne rasprave, dani otvorenih vrata u gradskim prostorima, izložbe, literarna natjecanja u školama, sastanci susjedstva, tribine, kazališne predstave. ELDW partneri pokazali su se vrlo kreativnima u osmišljavanju događaja atraktivnih za građane različite dobi koji služe ranije obajšnjoj svrsi Tjedna. Mnogi gradovi koriste ELDW za promicanje i izlaganje participativnih događaja tijekom cijele godine, a drugi koriste ovu priliku da objasne ulogu i rad međunarodnih institucija s važnošću lokalnoj razini, kao što je Kongres Vijeća Europe.

U tom su smislu zanimljivi primjeri gradova Amadora (Portugal) i Katowice (Poljska) koji su uspješno sudjelovali u izradi proračuna aktivnosti povezanih s ELDW-om.

U Domokosu (Grčka) lokalne su škole uključile ELDW u nastavni plan. Konačno, građani Valonga (Portugal) pokazali su toliki interes za kratki tečaj o državljanstvu u organizaciji gradske

uprave tijekom ELDW-a da je gradonačelnik odlučio organizirati tečaj redovito i izraditi vodič za lokalno državljanstvo.

Što je Vijeće Europe može učiniti za obranu i daljnje promicanje univerzalnih vrijednosti koje zagovara - demokraciju, ljudska prava i vladavina prava - u tako teškim vremenima kad su nam društva suočena su s velikim izazovima izbjeglištva i povrede temeljnih prava u mnogim zemljama?

Bitna razlika između Europe i drugih kontinenata u tome je što imamo nadnacionalni sustav zaštite ljudskih prava u okviru kojega žrtve kršenja ljudskih prava mogu dobiti zaštitu i lijek. Ova zaštita zajamčena je Europskom konvencijom o ljudskim pravima, čuvarom temeljnih vrijednosti Vijeća Europe i Europskog suda za ljudska prava u kojima ljudi (i države) mogu zatražiti pravdu i vratiti svoja temeljna prava. Obrana i širenje ove osnovne vrijednosti demokracije, ljudskih prava i vladavine prava na lokalnoj i regionalnoj razini spada u mandat Kongresa. To činimo kroz konkretne akcije poput provedbe Akcijskog plana Kongresa za ljudska prava za gradove i općine. Također tu je praćenje provedbe Europske povelje o lokalnoj samoupravi u 47 članica Vijeća Europe, promatranje lokalnih i regionalnih izbora, provedba strategije za borbu protiv korupcije na lokalnoj

razini i razvoj i promocija alata za organiziranje interkulturalne i međureligijske aktivnosti za uporabu od strane lokalno izabranih predstavnika. Europski tjedan lokalne demokracije nudi još je jedan vrijedan alat lokalne i regionalne vlasti i udruga kako bi lokalnu demokraciju učinili dostupnijom i razumljivom za sve građane, što olakšava njihovu izravnu uključenost u proces donošenja odluka o pitanjima koja ih se tiču.

Ali odgovornost za obranu i promicanje temeljnih vrijednosti demokracije, ljudskih prava i vladavine prava ne leži samo na Vijeću Europe i njenim tijelima, već se ona dijeli sa svih 47 zemalja članica koje su ratificirale Europsku konvenciju o ljudskim pravima, Europsku povelju o lokalnoj samoupravi i druge konvencije. Svi zajedno moraju provesti odredbe tih ugovora i osigurati odgovarajući nastavak aktivnosti nakon izvješća koja analiziraju stanje demokracije i ljudskih prava na svom području, kao što su prava manjina, kršenja slobode govora i stanje korupcije. Biti članom obitelji Vijeća Europe također znači da države podliježu tijelima nadzora i bivaju suočene s vlastitim akcijama od strane kritičkih prijatelja koji ih podsjećaju na njihovu ulogu i odgovornost.

Lokalne i regionalne vlasti, organizacije civilnog društva i građani moraju imati mogućnost i motivaciju utjecati na akcije države.

(VF)

“Općine sa stavom” - razmišljanje izvan okvira

Švedske općine gotovo idilično prikazuju dobar odnos lokalne samouprave i mlade općinske populacije. Općina Östersund na svome je području osnovala Navigatorcentrum, instituciju specijaliziranu isključivo za zapošljavanje mladih mještana u kojoj svaki korisnik dobiva vlastitog mentora koji mu pomaže u profesionalnom usmjeravanju i pronalasku prvog posla, prakse u struci ili posla koji može obavljati usporedno sa studijem.

Međutim Östersund nije izolirani primjer dobre i učinkovite prakse. Temelji su djelomično položeni u švedskom zakonu koji nalaže da sve općine u svakome trenutku moraju imati uvid u točan broj osoba na području njihove jurisdikcije mladih od 20 godina koje se ne školuju ili nisu zaposlene. Za takve pojedince postoji posebna skupina mjera koje financira sama lokalna samouprava. Iako je projekt aktivnijeg uključivanja mladih na tržište rada pokrenut 2008. godine bio financiran iz socijalnih fondova, od 2012. sve troškove snose same općine.

Ovakve prakse postale su uobičajene u švedskom kontekstu. Lokalna autonomija odnosno lokalna mobilizacija temeljena na inicijativama „odozdo“ osnova je švedske demokracije. Proces „osamostaljenja“ švedskih općina započeo je još 1980-ih godina kad je lokalna samouprava podnijela zahtjev za otklanjanjem kontrole središnje vlasti istovremeno prateći geopolitičke promjene izvan granica.

Problem s nedostatkom radne snage u određenim sektorima švedska općina Krokom vrlo uspješno rješava integracijom migranata. Iako švedski zakon nalaže da je Zavod za zapošljavanje obavezan kroz prve dvije godine useljenika usmjeriti na tržište rada, općina Krokom samoinicijativno se angažira oko useljenika od dana kada je pristigao. Voditeljica općinskog odjela za integraciju Elisabeth Wickzell imigrante vidi kao ključna i jedina rješenja za opstanak određenih sektora, pogotovo u područjima zemlje u kojima živi pretežito starije stanovništvo kojemu je potrebna njega i skrb. Iako su svjesni da bi dolazak migranata mogao uzrokovati određene probleme poput rodne neravnopravnosti ili problema sa zbrinjavanjem izbjeglih maloljetnika, u Krokomu vjeruju da se volonterskim radom i pozitivnim stavom ovi problemi mogu prevladati. Integracija djece naglašava se kao ključna buduća da sretna i zbrinuta djeca stvaraju osjećaj sigurnosti i spokoja kod svojih roditelja. Da ove

Mala škola prava na pristup informacijama

Transparentnost u ugovorima o zakupu poslovnog prostora

Akcijski plan za 2015. i 2016. godinu uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine („Narodne novine“, broj 79/15.) identificirao je upravo pravo na pristup informacijama (cilj 5.1.6.) kao presudan alat za postizanje transparentnosti i otvorenosti tijela javne vlasti i time suzbijanje korupcije i zlouporaba. Navedenim Akcijskim planom pod brojem 48. predviđena je aktivnost „Izrade Upute o klauzuli transparentnosti u ugovorima o zakupu poslovnog prostora koje tijela javne vlasti sklapaju s trećim osobama“, čiji je nositelj Povjerenik za informiranje te sunositelj Ministarstvo državne imovine. Naime pojedina tijela javne vlasti kao što su ministarstva, općine, županije, gradovi, javne ustanove i dr. sklapaju s osobama, bilo fizičkim ili pravnim, u svrhu osiguravanja materijalnih uvjeta rada (poslovnog prostora u kojem je smješteno tijelo javne vlasti ili njegove organizacijske jedinice) ugovore o zakupu poslovnog prostora, plaćajući zakupodavcu određenu cijenu za koja se sredstva namiču iz javnih sredstava (proračuna odnosno financijskog plana tijela javne vlasti). Takvi su ugovori čest predmet javne rasprave koja se odvija u medijima te je za sadržaj ugovora, kao što je cijena, uvjeti zakupa ili zakupodavac, zainteresirana šira javnost. S obzirom na to, u praksi korisnici (novinari, udruge, pojedinci) često zahtijevaju pristup ugovoru o zakupu kako bi se osigurao uvid javnosti u rad tijela javne vlasti, potrošnju javnih sredstava te općenito unaprijedila odgovornost i integritet tijela javne vlasti.
(<http://tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=601>)

Elementi kreiranja ugovora o zakupu:

- I. Pravni okvir ugovora o zakupu
- II. Pristup ugovorima o zakupu poslovnog prostora – pravni okvir i praksa: U dosadašnjoj praksi postupanja po žalbama Povjerenika za informiranje uočeno je da su tijela javne vlasti temeljem podnesenog zahtjeva za pristup informacijama

za dostavom ugovora o zakupu poslovnog prostora koje je tijelo javne vlasti sklopilo s privatnim osobama, učestalo donosila rješenje o odbijanju zahtjeva za pristup informacijama, pozivajući se na poslovnu tajnu, a rjeđe i na zaštitu osobnih podataka ili autorsko pravo na izrađenom ugovoru ili čak na zabranu omogućavanja pristupa trećim osobama kao posebnu klauzulu u ugovoru o zakupu. Prema Zakonu o pravu na pristup informacijama ukoliko tijelo javne vlasti u postupku rješavanja zahtjeva za pristup informacijama utvrdi postojanje razloga za ograničenje pristupa zatraženoj informaciji, dužno je prije donošenja odluke provesti test razmjernosti i javnog interesa sukladno članku 16. Zakona o pravu na pristup informacijama. Stoga, bilo koja pravna ili fizička osoba koja sklapa ugovor o zakupu poslovnog prostora s tijelom javne vlasti, pri sklapanju istog mora biti svjesna da ulazi u javnu domenu u kojoj prevladava javni interes i preteže načelo transparentnosti te da se skrivanjem određenih informacija otvara prostor dvojbi i sumnji u pravilnost trošenja javnih sredstava i dobro upravljanje.

III. Pristup informacijama iz ugovora o zakupu poslovnog prostora: U svrhu pravilne primjene Zakona o pravu na pristup informacijama, a osobito adekvatne primjene prilikom rješavanja zahtjeva za pristup informacijama kojima se traže informacije o zakupu poslovnih prostora u nastavku se daju smjernice tijelima javne vlasti o postupanjima u sljedećim segmentima:

- proaktivne objave informacija vezane za ugovore o zakupu poslovnog prostora
- rješavanja zahtjeva za pristup informacijama kojim se traži ugovor o zakupu poslovnog prostora
- uvrštavanje klauzule transparentnosti u ugovore o zakupu poslovnog prostora.

Ove su smjernice rezultat prakse u radu Povjerenika za informiranje izražene u pojedinim odlukama i mišljenjima, a također i u praksi Visokog upravnog suda Republike Hrvatske.

Povjerenik za informiranje stoga

- upućuje tijela javne vlasti da prije objavljivanja ugovora o zakupu poslovnog prostora obavijeste zakupodavca da predstavljaju tijela javne vlasti u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama i da su obvezni postupati u skladu s navedenim Zakonom, kao i da je ugovor o zakupu poslovnog prostora javna informacija
- upućuje tijela javne vlasti da klauzulu transparentnosti uvrste u ugovore o zakupu poslovnog prostora koje sklapaju s trećim osobama;
- predlaže model klauzule o transparentnosti za ugovore o zakupu poslovnog prostora

Pozivaju se tijela javne vlasti da (najkasnije u roku od 15 dana od dana objave Smjernica) usklade svoje postupanje sa Zakonom i, ako to nisu do sada učinila, objave Plan savjetovanja s javnošću za 2017. godinu.

Također pozivaju se tijela javne vlasti da svoje postupanje usklade s ovim Smjernicama na način da provode savjetovanja s javnošću za sve propise, akte i dokumente za koje su ih dužna provoditi, kao i na način i u roku u kojem je to propisano.

Povjerenik za informiranje će tijekom 2017. godine u okviru postupaka analitičkog praćenja osobitu pažnju posvetiti provedbi zakona te o nalazima izvijestiti Hrvatski sabor.

Izaslanici kineskih udruga lokalne samouprave u posjetu Udruzi općina

Izaslanstvo dviju kineskih udruga koje se bave bratimljenjem kineskih gradova i općina u međunarodnim okvirima (CPAFFC-e i CIFCA-e) posjetile su Hrvatsku od 24. do 27. Veljače 2017., a domaćinom im je bila Udruga općina u Republici Hrvatskoj.

Glavni tajnik UORH-a **Bruno Hranić** prezentirao je gostima strukturu hrvatske lokalne samouprave i organizaciju vlasti na lokalnoj razini kao i aktivnosti Udruge općina, a dopredsjednica udruge **Snježana Bužinec** objasnila je izaslanstvu načine funkcioniranja Europske unije i mogućnosti koje RH ima u sklopu financiranja programa i projekata EU.

Kinesko izaslanstvo posjetilo je drugog dana boravka rodnu kuću Josipa Broza, muzej i etno-selo u Kumrovcu gdje im je domaćinom bio načelnik općine **Dragutin Ulama** koji je gostima objasnio principe gospodarskog odnosno turističkog razvoja lokalnih sredina u Hrvatskoj.

Na sastanku s predstavnicima Ureda gradonačelnika Zagreba izaslanstvo je dobilo informacije o funkcioniranju glavnoga grada i pritom su istaknuta pozitivna iskustva suradnje i bratimljenja kako Zagreba tako i drugih hrvatskih gradova s kineskima.

Predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova su prigodom susreta s izaslanstvom kojeg je predvodio predsjednik UORH-a **Đuro Bukvić** trećeg dana boravka ponudili potporu suradnji na lokalnoj razini između Kine i Hrvatske i pomoć veleposanstva RH u Pekingu.

Dopredsjednik CPAFFC-e i CIFICE-e **Xie Yuan** naglasio je kako je ovo prvi posjet predstavnika kineskih institucija zaduženih za međunarodne odnose jedinica lokalne samouprave Hrvatskoj, a glavni tajnik CIFCA-e **Quing Boming** pozvao je domaćine na intenziviranje suradnje i redovnu razmjenu iskustava na lokalnoj razini.

Aktivnosti i događaji UORH-a (siječanj - ožujak 2017.)

• SIJEČANJ:

- Sastanak predsjednika Udruge općina u RH Đure Bukvića i glavnog tajnika Brune Hranića s načelnicima Požeškoslavonske županije
- Predsjednik Udruge općina u RH na obilježavanju Dana općine Jasenice
- Sastanak predsjednika Udruge općina u RH Đure Bukvića i glavnog tajnika Brune Hranića s načelnicima Osječko-baranjske županije
- Radionica UORH-a o upravljanju vodnim uslugama u Varaždinu
- Dopredsjednica UORH-a Snježana Bužinec na panelu o uključenosti žena u lokalnu i regionalnu politiku u Rijeci

• OŽUJAK:

- Obuka o financiranju projekata jedinica lokalne samouprave iz fondova EU
- 16. Sjednica Upravnog odbora UORH-a 20. ožujka
- Izvještajna Skupština Udruge općina 24. ožujka
- Hrvatsko izaslanstvo na proljetnom zasjedanju Kongresa Vijeća Europe 29. i 30. ožujka 2017.
- Predsjednik Udruge općina u RH Đuro Bukvić i glavni tajnik Bruno Hranić s predstavnikom tvrtke Ericsson Nikola Tesla na Konferenciji o modernizaciji i inovacijama u javnom sektoru (Smart Public Sector)
- Potpisivanje ugovora predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- Novе članice Udruge općina u prvom kvartalu 2017.: Mače, Pićan i Primorski Dolac

• VELJAČA:

- Sastanak predstavnika Udruge općina s voditeljima projekta humanitarne udruge "Fra Mladen Hrkač"
- Sastanak predsjednika Udruge općina u RH Đure Bukvića i glavnog tajnika Brune Hranića s istarskim županom i predstavnicima istarskih općina
- Sudjelovanje glavnog tajnika Brune Hranića u radu Odbora regija EU na Malti
- Instruktivni seminar Porezne uprave o Zakonu o lokalnim porezima u organizaciji UORH-a
- Kinesko izaslanstvo udruga lokalne samouprave i bratimljenja u posjetu Udruzi općina u RH

DRUGI HRVATSKI RURALNI PARLAMENT

Suradnjom do cjelovitog razvoja

PROGRAM

20.- 22. travnja 2017. | Sveti Martin na Muri | MEĐIMURJE

IMPRESSUM

Izdavač: Udruga općina u Republici Hrvatskoj
Uredništvo: Vesna Fabris, Udruga općina u RH
Ulica grada Vukovara 271, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 1 3689 152; 3689 153
Fax: +385 1 3637 116
e-mail: info@udruga-opcina.hr; vfabris@udruga-opcina.hr
web: <http://www.udruga-opcina.hr/>

Komentare, vijesti i ostale priloge šaljite na: info@udruga-opcina.hr

Fotografije: arhiv UORH-a,
<https://pixabay.com/en/photos/>